

Kolumna dofinansowana ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

PRZYDOMOWE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

U nieszkodliwienie ścieków odprowadzanych z domów, które nie są podłączone do zbiorczych systemów kanalizacyjnych, jest problemem wciąż aktualnym i nie do końca rozwiązany. Dotyczy to przede wszystkim terenów wiejskich o rozproszonej zabudowie, na których poprowadzenie sieci zbiorczej kanalizacji sanitarnej jest nieopłacalne. W takiej sytuacji mieszkańcy we własnym zakresie muszą radzić sobie z wytwarzanymi ściekami. Jeszcze niedawno najpopularniejszym rozwiązaniem było odprowadzenie ścieków do szamba. W ostatnich latach obserwuje się duże zainteresowanie montażem przydomowych oczyszczalni ścieków, czyli urządzeń służących do neutralizacji ścieków oraz umożliwiających odprowadzanie ich w stanie oczyszczonym do gruntu.

RODZAJE PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW

W ofertach handlowych znajdziemy kilka rozwiązań o różnej specyfice działania. Niezależnie od wybranego systemu, praktycznie każda przydomowa oczyszczalnia ścieków stanowi doskonałą alternatywę dla szamba. To, na jaką przydomową oczyszczalnię ścieków się zdecydujemy, powinno być uwarunkowane wielkością działki oraz warunkami gruntowo-wodnymi jakie na niej panują. Ze względu na sposób doczysz-

czania wody ściekowej i jej zagospodarowanie po oczyszczeniu, wyróżniamy trzy podstawowe typy przydomowych oczyszczalni ścieków. Są to:

- **oczyszczalnie drenażowe** – najbardziej popularne oczyszczalnie ścieków o prostej konstrukcji, małej awaryjności, niskich kosztach instalacji i eksploatacji oraz łatwej obsłudze. Buduje się je na gruntach przepuszczalnych – piaskach, glinach piaszczystych, zachowując minimum 1,5-metrową odległość rur drenarskich od poziomu wód gruntowych.
- **oczyszczalnie biologiczne** – zalicza się do nich oczyszczalnie z osadem czynnym oraz ze złożem biologicznym. Ich zastosowania nie ogranicza ani rodzaj gruntu, ani poziom wód gruntowych. Wymagają mało miejsca (średnio 8 m²), więc nadają się na małe działki. Niestety, są dość drogie w budowie oraz późniejszej obsłudze.
- **oczyszczalnie roślinne** – nazywane hydrobotanicznymi lub korzeniowymi. Są znacznie droższe niż oczyszczalnie dwóch pierwszych typów, a także wymagają dużej powierzchni działki.

BUDOWA I ZASADA DZIAŁANIA PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW

Zarówno oczyszczalnie drenażowe, jak i biologiczne czy roślinne, działają w podobny sposób. Chodzi

w nich o to, by wytworzone przez gospodarstwo domowe ścieki ulegały rozkładowi na nieszkodliwe dla środowiska naturalnego związki chemiczne. Dzięki temu można w bezpieczny sposób odprowadzić je do gruntu, ewentualnie do rowu melioracyjnego czy naturalnego cieku wodnego. Doprowadzenie do naturalnego rozpadu szkodliwych związków na substancje proste wymaga wzbudzenia procesów biologicznych, które muszą zachodzić wewnątrz instalacji. Niezależnie od typu przydomowej oczyszczalni ścieków, każda z nich składa się z dwóch części. W pierwszej części oczyszczalni dochodzi do procesu beztlenowego oczyszczania ścieków. W drugim etapie mamy już do czynienia z rozkładem tlenowym, który pozwala na zneutralizowanie większości szkodliwych substancji na proste związki bezpieczne dla środowiska naturalnego. Kluczowym elementem działania całego systemu jest prawidłowa konstrukcja instalacji odpowiedzialnej za beztlenowy proces oczyszczania ścieków. Jej podstawą jest jedno- lub wielokomorowy osadnik gnilny, do którego doprowadzane są ścieki wytwarzane przez gospodarstwo domowe. W procesach biochemicznych zainicjowanych przez bakterie beztlenowe, a także w wyniku naturalnych zjawisk fizycznych, takich jak sedymentacja i flotacja, dochodzi do fermentacji ścieków. Rozpadają się one na rozpuszczalne w wodzie związki chemiczne i nierozpuszczalne sole mineralne. Po

2-3 dniach fermentacji ścieki zostają przepuszczone przez kosz filtracyjny i przekazane do dalszej części instalacji, w której zachodzą już tlenowe procesy rozkładu na związki proste. Ścieki oczyszczone w drugim etapie pozbawione są zanieczyszczeń i nie stanowią zagrożenia dla środowiska, dlatego mogą być odprowadzone do wody lub gruntu.

FORMALNOŚCI PRZY BUDOWIE PRZYDOMOWEJ OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW

Aby wybudować na swoim terenie przydomową oczyszczalnię ścieków, trzeba postąpić zgodnie z ustawami Prawo budowlane i Prawo wodne. Lokalizacja przydomowej oczyszczalni ścieków wymaga zachowania minimalnych odległości od:

- granicy działki – 2m,
- drzew – 3m,
- budynku gospodarstwa domowego – 5 m,
- ujęcia z wodą pitną – 15 m,
- miejsca wprowadzenia ścieków oczyszczonych do gruntu – 30 m.

Według ustawy Prawo budowlane oczyszczalnię o przepustowości do 7,5 m³/dobę wystarczy zgłosić w wydziale architektury i budownictwa właściwego starostwa powiatowego, bez konieczności uzyskania pozwolenia na budowę. W formularzu zgłoszenia budowy należy określić m.in. rodzaj obiektu, lokalizację, zakres i sposób wykonania budowy oraz wskazać termin rozpoczęcia prac budowlanych (nie krótszy niż 21 dni

od dnia złożenia zgłoszenia do urzędu). Do wniosku należy dołączyć:

- projekt oczyszczalni,
- mapę działki z naniesionym usytuowaniem oczyszczalni,
- dokument stwierdzający prawo do dysponowania nieruchomością.

W przypadku, gdy oczyszczone ścieki będą odprowadzane do wód powierzchniowych, do wniosku należy dołączyć również:

- zgodę właściciela tych wód na wpuszczenie ścieków,
- zgodę właścicieli gruntów na przeprowadzenie rur przez ich teren.

Gdy po upływie 21 dni urząd nie będzie miał zastrzeżeń lub wyda potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia, można rozpocząć budowę oczyszczalni. Zakończenie budowy należy zgłosić w tym samym urzędzie, w którym zgłaszano budowę.

FINANSOWANIE PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW

Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego może otrzymać dofinansowanie na realizację programów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, jeśli na danym terenie budowa sieci kanalizacyjnej nie jest opłacalna ekonomicznie. Dlatego warto sprawdzić na stronie internetowej gminy lub bezpośrednio w wydziale ochrony środowiska urzędu gminy, czy nie przydzieli ona dotacji, albo czy ma zamiar przystąpić do programu dofinansowania

przydomowych oczyszczalni ścieków ogłoszonego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dany rok. Budowa przydomowej oczyszczalni ścieków wiąże się z jednorazowym, ale znacznym wydatkiem. Koszt budowy oczyszczalni dla 4-5 osób, z uwzględnieniem wydatków na materiały i montaż, mieści się w przedziale od 6 do 22 tys. zł – w zależności od jej rodzaju.

Przydomowe oczyszczalnie ścieków gwarantują komfort i rentowność. Szacuje się, że tego typu instalacje zwracają się już po trzech latach, dlatego koszty początkowe nie powinny zniechęcać do wyboru tego sposobu gospodarowania ściekami. To doskonałe rozwiązanie dla tych, którzy chcą zaoszczędzić pieniądze, a jednocześnie zadbać o środowisko naturalne.

JUSTYNA KAPITAN

*Dział Rolnictwa
Ekologicznego
i Ochrony Środowiska*

Źródło:

*„Metody ochrony
i racjonalnej
gospodarki wodnej
w rolnictwie
i na obszarach wiejskich”
publikacja opracowana
przez FDPA
<https://inzynieriarwody.pl/>
<http://www.instalacjebudowlane.pl>
<https://budujemydom.pl>*

Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach